

NAV Møre og Romsdal

Bedriftsundersøkelsen 2021

- 23 prosent av bedriftene venter flere ansatte om ett år
- 14 prosent venter en reduksjon
- mangelen på arbeidskraft har økt
- størst mangel på arbeidskraft innen håndverksfag og i helsesektoren

Innhold

Oppsummering.....	3
Hovedfunn.....	3
Metode	3
Bemanning og korona	4
Tabell 1: Bedriftenes påvirkning av koronasituasjonen.....	4
Syssettingsforventninger	4
Figur 1: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i Møre og Romsdal.....	5
Figur 2: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i ulike geografier i fylket.....	5
Nettoendring	6
Figur 3: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i ulike fylker.....	6
Tabell 2: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte fordelt på næring.....	7
Rekrutteringsutfordringer.....	7
Figur 4: Andel bedrifter i som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse, fordelt på fylker.	8
Figur 5: Andel bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse	8
Tabell 3: Andel bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse, fordelt på næring.....	9
Mangel på arbeidskraft.....	9
Figur 6: Mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal siden 2012.....	10
Mangel på arbeidskraft – fordelt på Næring.....	10
Tabell 4: Mangel på arbeidskraft, fordelt på Næring.....	10
Mangel på arbeidskraft – etter yrke	11

Oppsummering

Bedriftsundersøkelsen er NAVs årlige temperaturmåling av situasjonen i arbeidsmarkedet. Over 800 bedrifter har gitt oss tilbakemeldinger, tilsvarende en svarprosent på 70. Undersøkelsen gir oss svar på hvordan bedriftene tror de vil utvikle seg med tanke på antall ansatte det neste året og om de har hatt rekrutteringsutfordringer de siste tre månedene. Dette gir oss en god pekepinn på bedriftenes samlede fremtidsstro. Vi kan ut fra svarene bedriftene gir beregne hvor stor mangelen på arbeidskraft er, og i hvilke yrker det er vanskeligst å rekruttere til.

Det viktigste med bedriftsundersøkelsen er at den viser trender og utvikling over tid. Om bedriftene er mer eller mindre optimistiske enn før, om mangelen på arbeidskraft øker eller minker, og om det er endringer i yrker der det er vanskelig å rekruttere. Undersøkelsen gir, i likhet med mye annet som utvikling i arbeidsledighet, utvikling på stillingsmarkedet og andre undersøkelser, et viktig bidrag for forståelsen av situasjonen på arbeidsmarkedet.

Hovedfunn

Det viktigste resultatet i bedriftsundersøkelsen er hvilke forventninger bedriftene har til endring av antall ansatte, utvikling av mangel på arbeidskraft og oversikten over hvilke yrker bedriftene har vanskeligheter med å rekruttere til.

23 prosent av bedriftene i Møre og Romsdal forventer flere ansatte om ett år, mens 14 prosent venter en reduksjon. Dette er omtrent på samme nivå som i de siste 5 årene. Sammenlignet med de andre fylkene er det bedriftene i Møre og Romsdal som er minst optimistiske i forhold til dette.

De siste tre årene er det blitt vanskeligere å rekruttere ønsket kompetanse. I år svarte 24 prosent av bedriftene at de over en tremåneders periode ikke har lyktes å rekruttere ønsket kompetanse. Koronarestriksjoner og stengte landegrenser, for få med utdanning innen håndverksfag og et økende behov for helsearbeidere under koronaperioden, er blant forklaringene. Mangelen på arbeidskraft i fylket vårt er beregnet til 3 800. Det er høyt sammenlignet med landet, som har en mangel på 45 000.

Som i de foregående årene er det klart størst mangel av arbeidskraft innen helserelaterte yrker og innen håndverksfag. Dette gjelder både i Møre og Romsdal og i landet.

Metode

I Møre og Romsdal er det trukket et utvalg på 1 156 bedrifter ut av en populasjon på 8 029 bedrifter i fylke med tre eller flere ansatte. 805 bedrifter har svart, noe som gir en svarprosent på 70 prosent. Bedriftene svarer på undersøkelsen fra februar til midten av mars. Vi spør om bedriftene har gjort forsøk på å rekruttere ønsket arbeidskraft de siste tre månedene, om de har lyktes i å rekruttere noen i det hele tatt, eller ansatt noen med annen eller lavere kompetanse.

I tillegg spør vi også hvilke yrker dette gjelder og om grunnen til rekrutteringsvanskene var mangel på kvalifiserte søkere. Vi spør også om bedriftene forventer flere, like mange eller færre ansatte om ett år. I år har vi også med et spørsmål rundt permitteringer under koronaperioden.

Resultatene i bedriftsundersøkelsen er basert på svarene fra et utvalg bedrifter og konklusjonen kan bli feil om ikke svarene er representative. Spesielt gjelder dette beregnede tall på region og næringsnivå der resultatene er basert på svarene fra færre bedrifter enn de resultatene som gjelder for hele fylket.

Bemanning og korona

I tillegg til de faste spørsmålene spør vi i år også om bedriftenes bemanning er påvirket av koronasituasjonen

Etter at landet stengte ned i mars 2020 var det på det meste over 20 000 helt eller delvis ledige i Møre og Romsdal. Ledigheten gikk nedover fra mai og utover sommeren og høsten. Da undersøkelsen ble gjennomført viser februarstatistikken at det var rundt 7000 helt eller delvis ledige. Litt over 2 300 av disse var permitterte.

64 prosent av bedriftene svarer at bemanningen ikke har vært påvirket av koronasituasjonen. Noen næringer har oppbemannet på grunn av koronasituasjonen. Vi ser blant annet at innen helse og sosialtjeneste har 20 prosent av bedriftene oppbemannet.

Totalt svarer over 3 prosent av alle bedriftene at det er sannsynlig at de kommer til å si opp permitterte ansatte i løpet av en seks måneders periode. Det tilsvarer at rundt 300 bedrifter har permitterte som de forventer å måtte si opp.

Tabell 1: Bedriftenes påvirkning av koronasituasjonen.

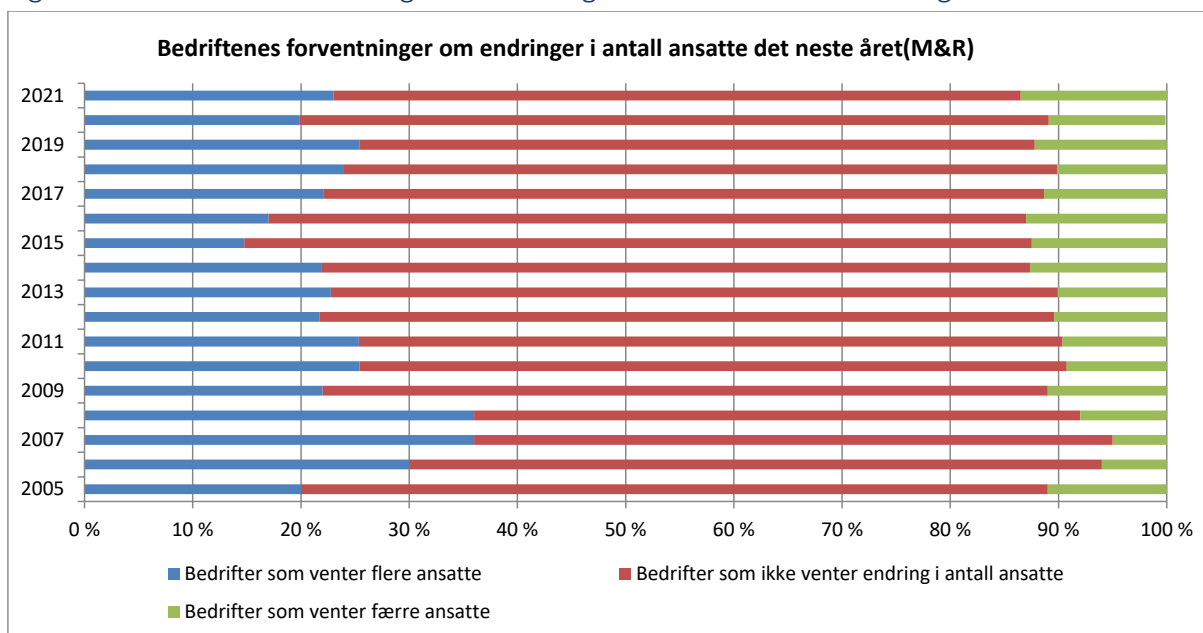
Har bemanningen i din virksomhet blitt direkte påvirket av koronasituasjonen?	Møre og Romsdal				Landet			
	Nei	Ja, har sagt opp ansatte	Ja, har permittert ansatte	Ja, har oppbemannet	Nei	Ja, har sagt opp ansatte	Ja, har permittert ansatte	Ja, har oppbemannet
Jordbruk, skogbruk og fiske	81 %	0 %	15 %	4 %	82 %	2 %	13 %	4 %
Bergverksdrift og utvinning	40 %	0 %	60 %	0 %	70 %	8 %	26 %	2 %
Industrien, samlet	53 %	7 %	36 %	7 %	55 %	7 %	37 %	6 %
Nærings- og nytelsemidler	46 %	0 %	39 %	15 %	54 %	7 %	38 %	7 %
Tekstil- og lærvarer	67 %	0 %	33 %	0 %	52 %	6 %	39 %	5 %
Trevarer	67 %	0 %	33 %	0 %	72 %	2 %	20 %	7 %
Treforedling og grafisk prod.	0 %	0 %	100 %	0 %	25 %	15 %	68 %	2 %
Petroleum og kjemiske prod.	67 %	0 %	33 %	0 %	69 %	7 %	23 %	7 %
Prod. av annen industri	63 %	0 %	25 %	13 %	58 %	6 %	35 %	4 %
Prod. av metallvarer	44 %	22 %	44 %	0 %	57 %	8 %	36 %	4 %
Prod. av maskiner og utstyr	50 %	11 %	39 %	0 %	56 %	8 %	38 %	5 %
Prod. av elektriske og optiske produkter	100 %	0 %	0 %	0 %	56 %	8 %	37 %	3 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	91 %	0 %	9 %	0 %	89 %	2 %	9 %	2 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	64 %	5 %	25 %	5 %	63 %	8 %	28 %	6 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	53 %	2 %	38 %	7 %	52 %	4 %	38 %	9 %
Transport og lagring	66 %	11 %	23 %	3 %	54 %	9 %	36 %	6 %
Overmattings- og serveringsvirksomhet	27 %	38 %	50 %	3 %	18 %	16 %	75 %	3 %
Informasjon og kommunikasjon	54 %	0 %	39 %	8 %	53 %	7 %	37 %	7 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	78 %	11 %	0 %	11 %	88 %	3 %	9 %	4 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og fag	62 %	5 %	30 %	9 %	55 %	9 %	36 %	7 %
Offentlig forvaltning	93 %	3 %	0 %	3 %	85 %	0 %	0 %	15 %
Undervisning	81 %	0 %	7 %	12 %	71 %	1 %	9 %	20 %
Helse- og sosialtjeneste	79 %	0 %	3 %	20 %	69 %	1 %	7 %	23 %
Personlig tjenesteyting	43 %	10 %	50 %	0 %	54 %	6 %	42 %	2 %
I alt	64 %	5 %	24 %	9 %	60 %	5 %	28 %	10 %

Sysselsettingsforventninger

Ett år frem i tid forventer 23 prosent av bedriftene å ha flere ansatte enn i dag, mens 14 prosent av bedriftene forventer en reduksjon i antall ansatte. Dette er omtrent de samme forventningene som vi har hatt de siste 5 årene (i 2020 ble tallene for det meste hentet inn i løpet av februar, før nedstengningen).

Dette betyr at det i Møre og Romsdal er om lag 1 900 bedrifter med tre eller flere ansatte som forventer en økning i antall ansatte, mens drøyt 1 100 forventer færre ansatte.

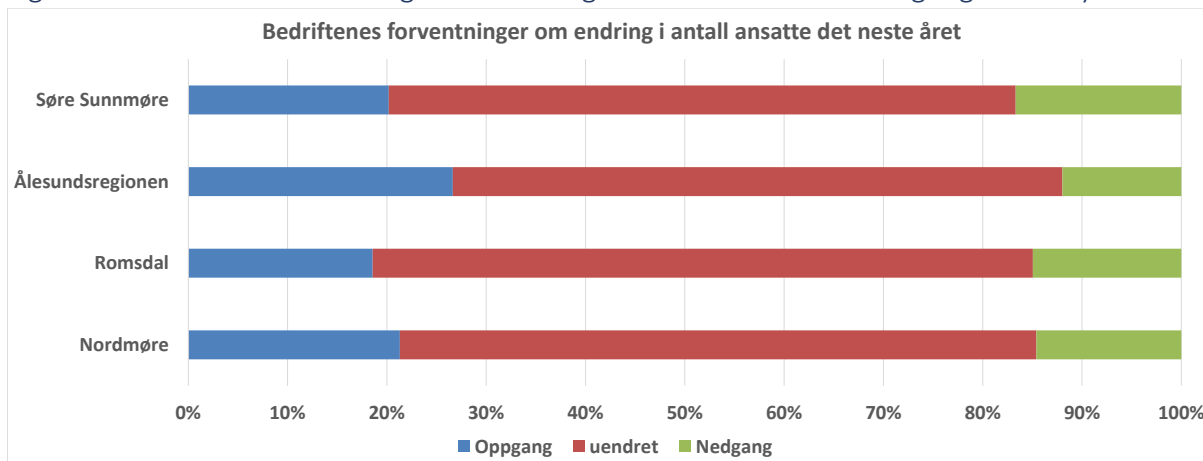
Figur 1: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i Møre og Romsdal

Det er i Ålesundsregionen det er høyest andel bedrifter som forventer flere ansatte om et år. Det er også der det er færrest bedrifter som forventer en nedgang.

I Romsdal er det færrest som forventer en økning, mens det på Søre Sunnmøre er flest bedrifter som forventer en nedgang i antall ansatte.

Figur 2: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i ulike geografier i fylket.

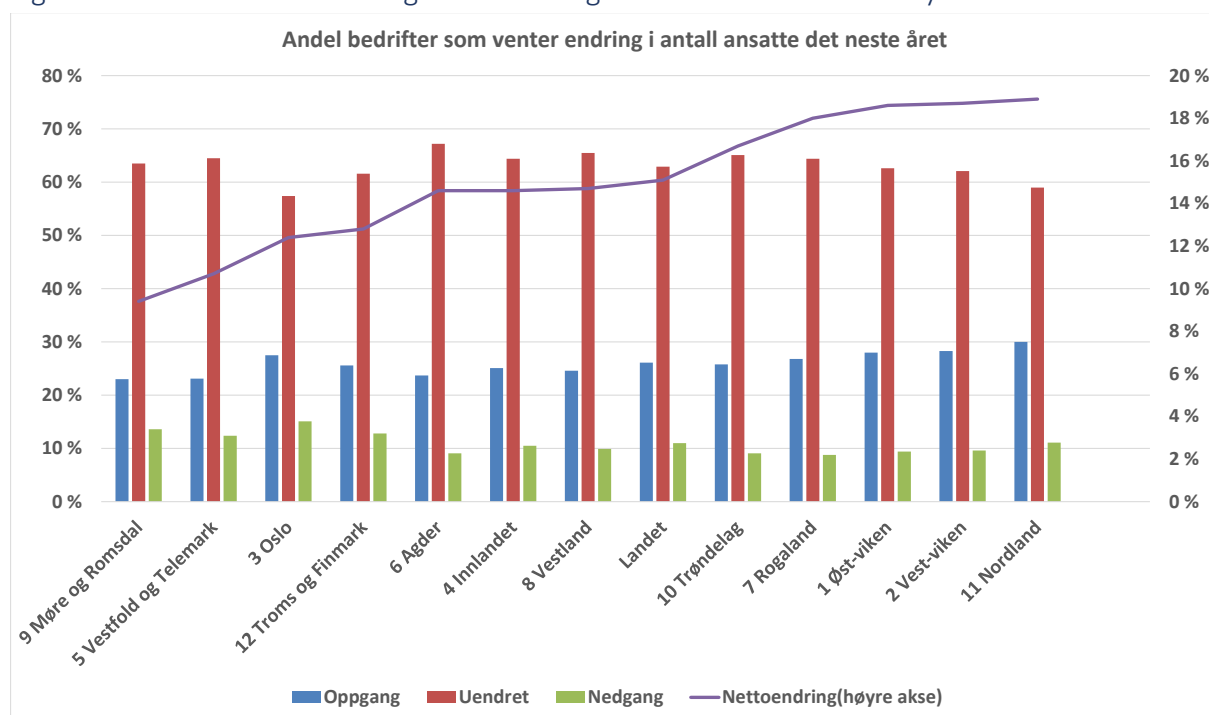
Nettoendring

Differansen mellom andel bedrifter som venter økning i antall ansatte og bedrifter som venter reduksjon i antall ansatte kaller vi for nettoendring. I Møre og Romsdal har vi en andel på 23 prosent som venter en økning i antall ansatte, mens 14 prosent venter en nedgang. Nettoendringen blir da 9 prosent.

Bedriftene i Møre og Romsdal er mer pessimistiske med tanke på utviklingen i antall ansatte det neste året sammenlignet med andre fylker. Vi har lavere nettoendring enn samtlige andre fylker. Nordland har de mest optimistiske bedriftene med en nettoendring på 18 prosent, mens landet har en nettoendring på 15.

Blant industribedriftene i Møre og Romsdal det 33 prosent som venter en økning i antall ansatte neste år, mens bare 8 prosent venter en nedgang. Dette gir en nettoendring på 25 prosent, litt høyere enn industrien i landet som har en nettoendring på 23 prosent. Blant overnattings- og serveringsvirksomhet er det også nesten en tredjedel som venter økning, mens 11 prosent venter nedgang.

Figur 3: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte i ulike fylker.

Tabell 2: Bedriftenes forventninger om endringer i antall ansatte fordelt på næring.

Næringsgruppering SN2007	Resultater i Møre og Romsdal				Landet
	Oppgang	Uendret	Nedgang	Nettøkning	Nettøkning
Jordbruk, skogbruk og fiske	35 %	58 %	8 %	27	12 %
Bergverksdrift og utvinning	50 %	50 %		50	30 %
Industrien samlet	33 %	59 %	8 %	25	23 %
Nærings- og nytelsemidler	31 %	62 %	8 %	23	23 %
Tekstil- og lærvarer	33 %	67 %		33	14 %
Trevarer	33 %	67 %		33	26 %
Treforedling og grafisk produksjon		100 %		0	-15 %
Petroleum og kjemisk produksjon	33 %	67 %		33	20 %
Produksjon av annen industri	30 %	60 %	10 %	20	24 %
Produksjon av metallvarer	44 %	44 %	11 %	33	19 %
Produksjon av maskiner og utstyr	39 %	56 %	6 %	33	31 %
Produksjon av elektriske og optiske produkter		100 %		0	36 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	30 %	70 %		30	22 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	39 %	46 %	15 %	24	30 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	15 %	71 %	14 %	2	14 %
Transport og lagring	16 %	71 %	13 %	3	10 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	31 %	57 %	11 %	20	25 %
Informasjon og kommunikasjon	50 %	43 %	7 %	43	39 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	13 %	88 %		13	25 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	28 %	61 %	12 %	16	26 %
Offentlig forvaltning	17 %	62 %	21 %	-4	1 %
Undervisning	16 %	49 %	35 %	-19	1 %
Helse- og sosialtjeneste	15 %	71 %	14 %	1	3 %
Personlig tjenesteyting	24 %	71 %	5 %	19	17 %
I alt	23 %	64 %	14 %	9	15 %

Rekrutteringsutfordringer

Bedriftene blir spurt om de i løpet av de siste 3 månedene har forsøkt å rekruttere arbeidskraft uten å få tak i rett eller ønsket kompetanse. Deretter ble de spurt om dette skyldes ingen eller for få kvalifiserte søkere. Til slutt spør vi om hvilke yrker og antall dette dreier seg om.

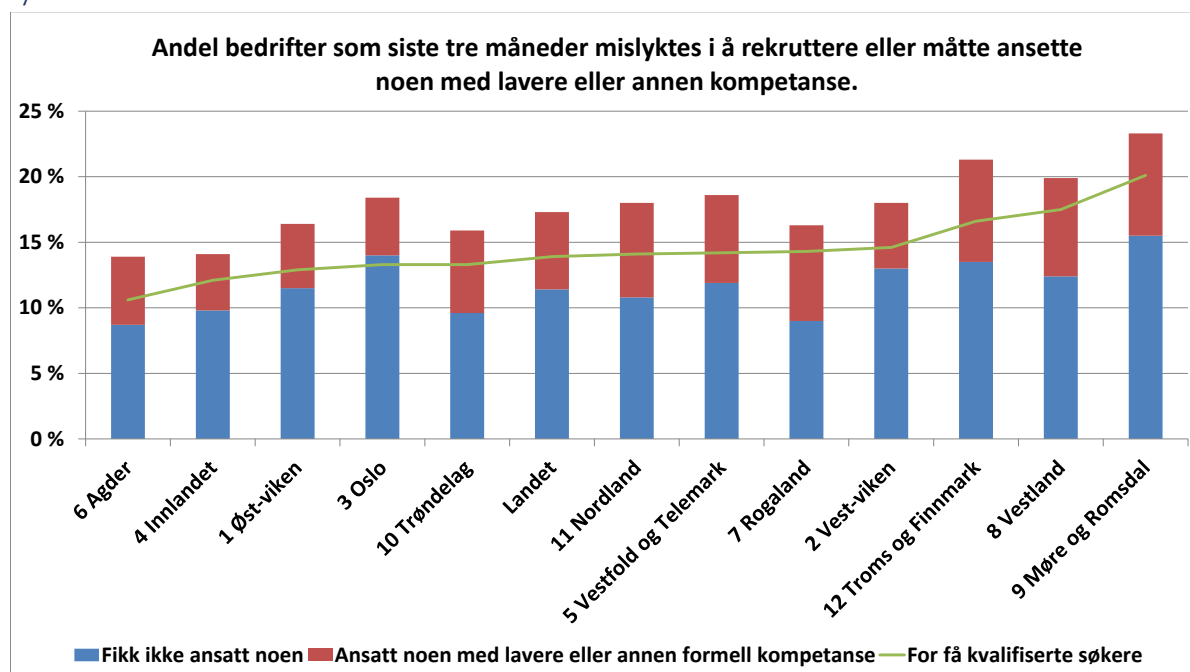
24 prosent av bedriftene i Møre og Romsdal svarer at de ikke har lyktes å rekruttere ønsket kompetanse de siste 3 månedene, det vil si at de enten ikke har ansatt noen i det hele tatt, eller de har måttet rekruttert personer med lavere eller annen kompetanse.

16 prosent av bedriftene har ikke ansatt noen til den ledige stillingen, mens 8 prosent har ansatt personer med lavere/annen kompetanse enn ønsket.

20 prosent av bedriftene svarer at den mislykkede rekrutteringen skyldes mangel på kvalifiserte søkere.

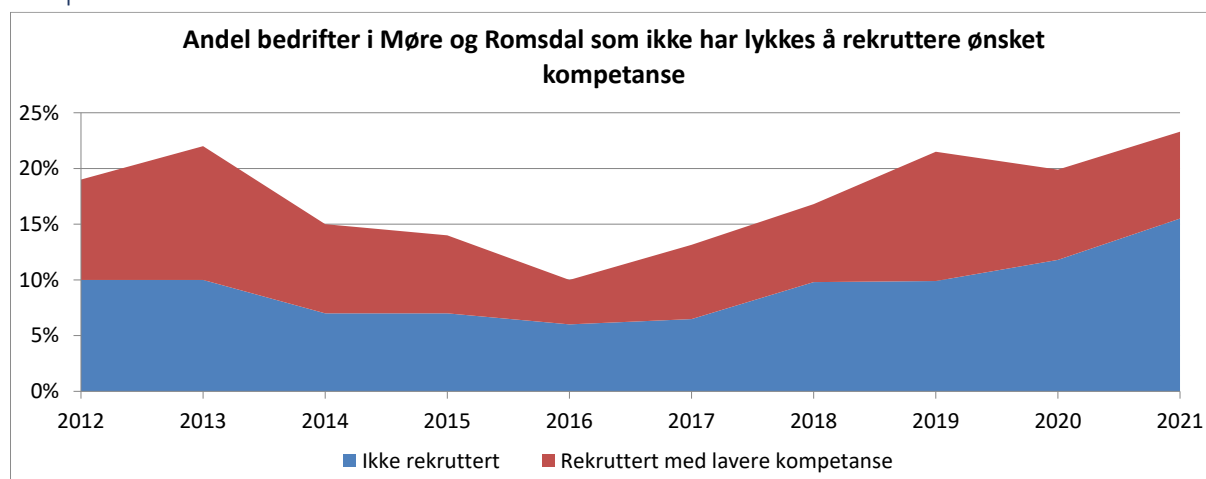
Dette gjør det er flere i Møre og Romsdal som ikke har greid å rekruttere ønsket kompetanse sammenlignet med de andre fylkene.

Figur 4: Andel bedrifter som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse, fordelt på fylker.

Andelen bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse har vært ganske stabil på noe over 20 prosent de siste tre åra. Nivået var på nesten det samme i 2013, mens det var betydelig under oljedturen i årene rundt 2016.

Figur 5: Andel bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lyktes i å rekruttere ønsket kompetanse.

Tabell 3: Andel bedrifter i Møre og Romsdal som ikke har lykkes i å rekruttere ønsket kompetanse, fordelt på næring.

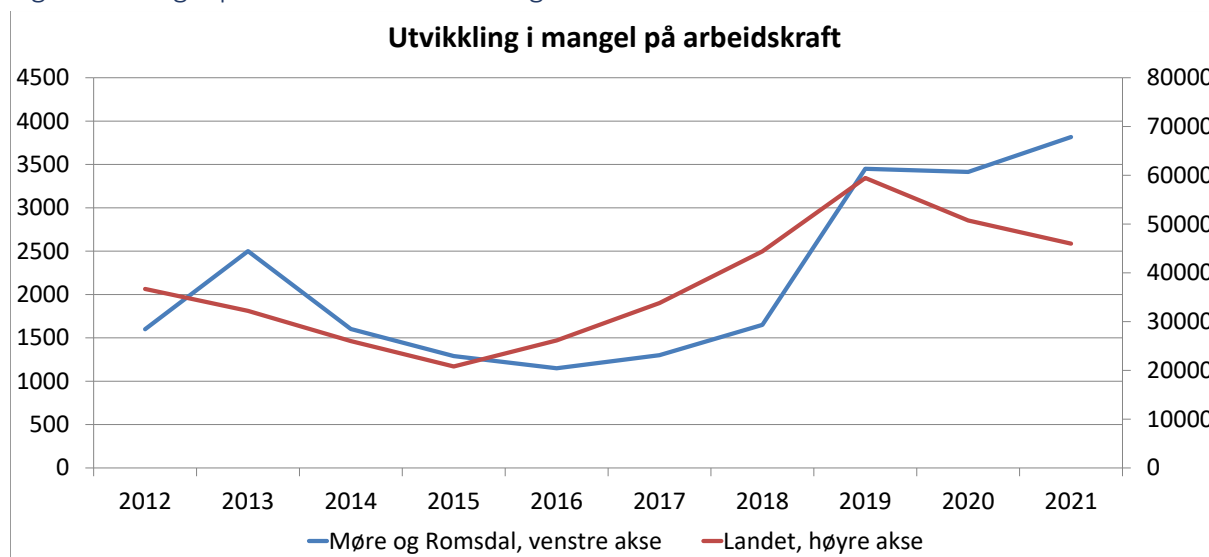
+	Møre og Romsdal			Landet		
	Ja, vi fikk ikke ansatt noen	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse	Nei	Ja, vi fikk ikke ansatt noen	Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse	Nei
Jordbruk, skogbruk og fiske		12 %	89 %	5 %	4 %	91 %
Bergverksdrift og utvinning		40 %	60 %	4 %	5 %	91 %
Industri, samlet	13 %	10 %	77 %	9 %	7 %	84 %
Nærings- og nytelsemidler	14 %	7 %	79 %	8 %	10 %	83 %
Tekstil- og lærvarer			100 %	8 %	4 %	89 %
Trevarer			100 %	6 %	8 %	86 %
Treforedling og grafisk prod.			100 %	3 %	3 %	94 %
Petroleum og kjemiske prod.			100 %	10 %	3 %	87 %
Prod. av annen industri		22 %	78 %	10 %	7 %	83 %
Prod. av metallvarer	25 %		75 %	12 %	8 %	81 %
Prod. av maskiner og utstyr	22 %	6 %	72 %	12 %	10 %	79 %
produkter			100 %	10 %	5 %	85 %
Elektrisitet, vann og renovasjon			100 %	3 %	4 %	93 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	30 %	13 %	57 %	19 %	7 %	75 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	9 %	2 %	90 %	5 %	3 %	92 %
Transport og lagring	11 %	11 %	79 %	9 %	5 %	85 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	20 %	9 %	71 %	4 %	6 %	90 %
Informasjon og kommunikasjon	14 %	7 %	79 %	14 %	6 %	80 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	25 %	13 %	63 %	9 %	5 %	86 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	13 %	5 %	82 %	10 %	4 %	85 %
Offentlig forvaltning			100 %	10 %	3 %	87 %
Undervisning	7 %	14 %	79 %	9 %	11 %	81 %
Helse- og sosialtjeneste	28 %	11 %	61 %	24 %	10 %	66 %
Personlig tjenesteyting	5 %	5 %	90 %	6 %	3 %	91 %
I alt	16 %	8 %	77 %	11 %	6 %	83 %

Mangel på arbeidskraft

Vi har spurt bedriftene som ikke fikk ansatt, eller som ansatte med lavere eller annen kompetanse grunnet ingen eller for få kvalifiserte søkere de siste tre måneder, om hvor mange og hvilke yrker det dreier seg om. Dette antallet blir også kalt mangel på arbeidskraft. Dette er på mange måter det viktigste, og mest konkrete punktet i bedriftsundersøkelsen.

Mangelen av arbeidskraft i Norge er beregnet til rundt 45 000, mens det tilsvarende tallet for Møre og Romsdal er nesten 3 800. Det vil si at mangelen på arbeidskraft har vokst i Møre og Romsdal samtidig som den har gått ned i landet som helhet.

Figur 6: Mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal siden 2012.

Mangel på arbeidskraft – fordelt på Næring

Det er bedriftene innen næringene helse- og sosialtjeneste og innen Bygge- og anleggsvirksomhet at det er størst mangel på arbeidskraft i Møre og Romsdal. Det er innen disse to næringene det er størst mangel også i landet som helhet, men de peker seg klarere ut i Møre og Romsdal.

Tabell 4: Mangel på arbeidskraft, fordelt på Næring.

Næringsgruppe SN2007	Møre og Romsdal	Mangel hele landet
Jordbruk, skogbruk og fiske	87	991
Bergverksdrift og utvinning	20	137
Nærings- og nytelsemidler	106	592
Tekstil- og lærvarer	2	34
Trevarer	14	138
Treforedling og grafisk prod.	4	16
Petroleum og kjemiske prod.	7	54
Prod. av annen industri	45	270
Prod. av metallvarer	140	696
Prod. av maskiner og utstyr	195	1 104
Prod. av elektriske og optiske produkter	3	96
Elektrisitet, vann og renovasjon	13	126
Bygge- og anleggsvirksomhet	902	8 523
Varehandel, motorvognreparasjoner	327	4 509
Transport og lagring	125	1 356
Overnattings- og serveringsvirksomhet	150	2 206
Informasjon og kommunikasjon	86	3 819
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	24	417
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	368	6 108
Offentlig forvaltning	36	657
Undervisning	76	1 612
Helse- og sosialtjeneste	1 003	11 565
Personlig tjenesteyting	84	971
Totalt	3 817	45 997

Mangel på arbeidskraft – etter yrke

Det er blant håndverksfag, blant annet tømrere og snekkere, betongarbeidere og rørleggere, samt yrker innen helsearbeid det er størst mangel på i Møre og Romsdal.

Yrker	Møre og Romsdal	Hele landet
Tømrere og snekkere	368	2767
Sykepleiere	324	5362
Andre helseyrker	256	2103
Betongarbeidere	150	1172
Rørleggere og VVS-montører	129	1025
Helsefagarbeidere	124	1879
Spesialsykepleiere	108	1431
Legespesialister	103	1306
Sveisere	82	966
Overflatebehandlere og lakkerere	77	456
Psykologer	75	411
Andre bygningsarbeidere	75	522
Isolatører mv.	74	488
Lastebil- og trailersjåfører	64	690
Elektrikere	59	897
Malere og byggtapetserere	58	422
Operatører innen næringsmiddelproduksjon	56	150
Gartnere	54	726
Serviceelektronikere	50	1007
Renholdere i bedrifter	43	460
Anleggsmaskinførere	42	459
Andre håndverkere	41	902
Andre administrative ledere	40	494
Vernepleiere	39	575
Andre salgsmedarbeidere	39	554
Kokker	38	520
Servitører	37	520
Andre ingeniører	32	466
Anleggsmaskin- og industrimekanikere	32	378
Bibliotekarer og andre informasjonsarbeidere	26	200
Platearbeidere	26	344
Andre montører	26	294
Jordmødre	25	132
Andre personlige tjenesteytere	25	275
Montører av mekaniske produkter	25	197
Telefon- og nettselgere	24	391
Montører av elektriske og elektroniske produkter	24	239
Bygningsingeniører	23	373
Programvareutviklere	22	912
Bioingeniører	22	221
Grunnskolelærere	20	455
Bil-, drosje- og varebilførere	20	197